

A BIZOTTSÁG KÖZZEMÉNYE

A 2018-ban forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számának a 2003/87/EK irányelvvel létrehozott uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer keretébe tartozó piaci stabilizációs tartalék működése céljából történő közzététele

(2019/C 167/04)

1. Bevezetés

2015-ben a Tanács és az Európai Parlament úgy határozott, hogy a 2003/87/EK irányelvvel⁽¹⁾ létrehozott uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (EU ETS) keretében létrehozza a piaci stabilizációs tartalékot⁽²⁾. A piaci stabilizációs tartalék 2019 januárjában kezdte meg működését. Létrehozásának célja elkerülni azt, hogy az uniós szén-dioxid-piacon a kibocsátási egységek tekintetében jelentős strukturális többlet alakuljon ki, mivel ez azt a kockázatot hordozza, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer nem tud olyan megfelelő beruházási ösztönzőkkel szolgálni, amelyek elősegítik az EU kibocsátás-csökkentési céljainak költséghatékony elérését.

A határozat értelmében 2017-től kezdődően a Bizottságnak minden év május 15-ig közzé kell tennie a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számát. E szám alapján kerül meghatározásra, hogy a következő évben árverésre szánt kibocsátási egységek egy részét a tartalékba kell-e helyezni.

2018. május 15-én a Bizottság közzétette a 2017-ben forgalomban lévő kibocsátási egységek számát, amely 1,65 milliárd egység⁽³⁾ volt. A piaci stabilizációs tartalékra vonatkozó szabályok értelmében e közzétételt követően 2019 első 8 hónapjában, január 1-jével kezdődően 264 731 936 kibocsátási egység kerül a tartalékba.⁽⁴⁾

Ez a közlemény a 2018. évre vonatkozik, és ez a harmadik olyan dokumentum, amely a piaci stabilizációs tartalék kezelése céljából közzétételre kerül. Tartalmazza a forgalomban lévő összes kibocsátási egység tényleges számát, és részletesen bemutatja, hogy ez a szám hogyan került kiszámításra. E kiadvány meghatározza a 2019 szeptembere és 2020 augusztusa között tartalékba helyezendő kibocsátási egységek számát.

2. A piaci stabilizációs tartalék működése

A piaci stabilizációs tartalék automatikusan működésbe lép, amint a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma meghalad egy előre meghatározott tartományt. Az egységek akkor kerülnek a tartalékba, ha a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma meghaladja a 833 milliós küszöbértéket. Az egységek akkor szabadulnak fel a tartalékból, ha a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma nem éri el a 400 milliós küszöbértéket. Gyakorlati szempontból az egységek oly módon kerülhetnek a tartalékba, hogy kevesebb egység kerül árverésre, és úgy szabadulnak fel onnan, hogy a jövőben 100 millióval több egység kerül árverésre.

A forgalomban lévő kibocsátási egységek száma határozza meg, hogy bizonyos mennyiségű egység a tartalékba kerül, illetve onnan felszabadul, éppen ezért a tartalék működése szempontjából kulcsfontosságú e szám közzététele.

Az uniós kibocsátás-kereskedelmi rendszer felülvizsgálatának⁽⁵⁾ összefüggésében jelentősen módosult a piaci stabilizációs tartalék működése. A 2019 és 2023 közötti időszakban átmenetileg meg fog duplázódni, 12 %-ról 24 %-ra fog nőni azon forgalomban lévő kibocsátási egységek aránya, amelyek meghatározzák az abban az esetben a tartalékba helyezendő egységek számát, ha a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma meghaladja a 833 milliós küszöbértéket. Emellett 2023-tól kezdődően a piaci stabilizációs tartalékban lévő, az előző évben aukcióra vitt mennyiségen felüli kibocsátási egységek már nem lesznek érvényesek.

E közlemény alapján tehát a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma 24 %-ának⁽⁶⁾ megfelelő számú kibocsátási egység a 2019. szeptember 1-jével kezdődő 12 hónapos időszakban a tartalékba kerül. Ugyanakkora mennyiség levonásra kerül a tagállamok árverésre bocsátandó mennyiségeiből, méghozzá árverési részarányuk alapján. Ezzel összefüggésben fontos kiemelni, hogy a szolidaritás és a növekedés céljának szem előtt tartásával az Unión belül átcsoportosított kibocsátási egységeket e részarány meghatározása szempontjából 2025. december 31-ig nem kell figyelembe venni.

⁽¹⁾ z Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1814 határozata (2015. október 6.) az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1814 határozata (2015. október 6.) az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 264., 2015.10.9., 1. o.).

⁽³⁾ Lásd: a Bizottság közleménye, C(2018) 2801 final, amely a következő címen érhető el: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2018_2801_en.pdf

⁽⁴⁾ A piaci stabilizációs tartalékhoz az egyes tagállamok által a 2019. január 1. és augusztus 31. közötti időszakban nyújtott hozzájárulásokat az európai szén-dioxid-piac működéséről szóló, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett, 2018. december 17-én közzétett bizottsági jelentés (COM(2018) 842 final) ismertette, amely a következő címen érhető el: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0842&qid=1556177822506&from=HU>

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/410 irányelve (2018. március 14.) a 2003/87/EK irányelvnek a költséghatékony kibocsátáscsökkentés és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákba történő beruházások növelése érdekében történő módosításáról és az (EU) 2015/1814 határozat módosításáról (HL L 76., 2018.3.19., 3. o.); elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1556118469507&uri=CELEX:32018L0410>

⁽⁶⁾ Havi 2 %-ot tesz ki.

3. A forgalomban lévő kibocsátási egységek száma összesen

Az (EU) 2015/1814 határozat 1. cikkének (4) bekezdése értelmében a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma „a 2008. január 1-je óta eltelt időszakban kiutalt kibocsátási egységek összesített száma, beleértve a szóban forgó időszakban a 2003/87/EK irányelv 13. cikkének (2) bekezdése értelmében kiutalt kibocsátási egységek számát és az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá tartozó létesítmények által az adott év december 31-ig a kibocsátások tekintetében nemzetközi jóváírás igénybevételére vonatkozóan gyakorolt jogokat, valamint levonva az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá tartozó létesítmények 2008. január 1. és az adott év december 31. közötti ellenőrzött kibocsátásának tonnában kifejezett összesített mennyiségét, a 2003/87/EK irányelv 12. cikkének (4) bekezdése értelmében törölt kibocsátási egységek számát, valamint a tartalékban található kibocsátási egységek számát.”

Vagyis röviden a forgalomban lévő kibocsátási egységeknek a piaci stabilizációs tartalékba való helyezés és onnan való felszabadítás szempontjából releváns számát a következő képlettel kell kiszámítani:

A FORGALOMBAN LÉVŐ KIBOCSÁTÁSI EGYSÉGEK SZÁMA ÖSSZESEN = Kínálat – (Kereslet + a piaci stabilizációs tartalékba helyezett egységek)

A forgalomban lévő kibocsátási egységek számát három tényező határozza meg: az első a 2008. január 1-je óta kiutalt kibocsátási egységek; a második a leadott és törölt kibocsátási egységek száma („kereslet”); a harmadik pedig a tartalékba helyezett egységek száma.

Az (EU) 2015/1814 határozatnak megfelelően a légi közlekedési kibocsátási egységeket és a légi közlekedési tevékenységből származó, hitelesített kibocsátásokat ebben az összefüggésben nem kell figyelembe venni.

3.1. Kínálat

A piacon kínált kibocsátási egységek számát öt tényező határozza meg:

- a 2008 12. havától kezdve (2. szakasz) tartalékolt kibocsátási egységek száma,
- a 2013. január 1-jétől kezdődően 2018. december 31-ig kiosztott ingyenes kibocsátási egységek száma, ideértve az új belépők részére fenntartott tartalékból (NER) kiosztott egységeket is,
- a 2013. január 1. ⁽⁷⁾ és 2018. december 31. között árverésre bocsátott kibocsátási egységek száma,
- az Európai Beruházási Bank (EBB) által a NER 300 program céljából pénzesített kibocsátási egységek, valamint
- a létesítmények által a kibocsátások tekintetében 2018. december 31-ig érvényesített nemzetközi jóváírási jogosultságok.

Az EU ETS 2. szakaszából tartalékolt kibocsátási egységek száma 1 749 540 826 ⁽⁸⁾. A tartalékolt egységek ezen összmenyisége az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer 2. szakaszában kibocsátott azon egységek teljes számát jelenti, amelyeket nem adtak át hitelesített kibocsátások fedezése céljából, illetve nem töröltek. A forgalomban lévő kibocsátási egységek számának meghatározása szempontjából tehát ez a szám a 2013–2020-as időszak (3. időszak) kezdetén, 2013. január 1-jén forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számát jelenti, és a számításban így kerül figyelembevételre.

A közös aukciós platformon és a releváns saját aukciós platformokon rendezett árverésekről készült jelentések ⁽⁹⁾ szerint a 2013. január 1. és 2018. december 31. között – többek között a korai aukciókon – árverésre bocsátott kibocsátási egységek száma 4 641 208 000.

A 2013. január 1. és 2018. december 31. között kiosztott ingyenes kibocsátási egységek száma, beleértve a NER-ből kiosztott egységeket is, 5 162 023 498 ⁽¹⁰⁾.

Az EBB a NER 300 program céljából 300 000 000 egységet ⁽¹¹⁾ pénzesített.

A létesítmények által a kibocsátások tekintetében 2018. december 31-ig érvényesített nemzetközi jóváírási jogosultságok száma 434 049 616 ⁽¹²⁾.

⁽⁷⁾ Ebbe a mennyiségbe beleszámítanak az úgynevezett „korai aukciók”, azaz a 2013–2020-as időszakra érvényes, 2013. január 1-je előtt árverésre bocsátott egységek.

⁽⁸⁾ Lásd a 2015. évi szén-dioxid-piaci jelentést; COM (2015) 576.

⁽⁹⁾ Elérhető a következő címen: <http://www.eex.com/en/products/environmental-markets/emissions-auctions/archive> és <https://www.theice.com/marketdata/reports/148>

⁽¹⁰⁾ Az európai uniós ügyleti jegyzőkönyv (EUTL) 2019. április 1-jei kivonata alapján.

⁽¹¹⁾ Először 200 millió egységet – ezeket 2011-ben és 2012-ben értékesítették –, majd 100 millió egységet – ezeket 2013-ban és 2014-ben értékesítették; További részletek itt:

https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/lowcarbon/ner300/docs/summary_report_ner300_monetisation_en.pdf

⁽¹²⁾ Az EUTL 2019. április 1-jei kivonata alapján.

3.2. Kereslet

A keresletet a következők alkotják: a létesítmények 2013. január 1. ⁽¹³⁾ és 2018. december 31. közötti hitelesített összkibocsátása, amely 10 631 597 033 ⁽¹⁴⁾ és az ugyanezen időszak alatt törölt egységek, amelyek száma 315 083.

3.3. A piaci stabilizációs tartalékba helyezett egységek száma

Az e dokumentum által felölelt időszakban a tartalékban nem szerepelt kibocsátási egység ⁽¹⁵⁾.

3.4. A forgalomban lévő kibocsátási egységek száma összesen

Az eddigiek alapján a forgalomban lévő kibocsátási egységek száma összesen 1 654 909 824.

4. Következtetés

A piaci stabilizációs tartalék szabályainak megfelelően egy 12 hónapos – 2019. szeptember 1-jétől 2020. augusztus 31-ig tartó – időszakban összesen 397 178 358 kibocsátási egység kerül a piaci stabilizációs tartalékba.

Következő alkalommal 2020 májusában kerül közzétételre közlemény, és az a 2020 szeptembere és 2021 augusztusa között a tartalékba helyezendő egységek számát fogja tartalmazni.

Táblázat

Áttekintés

Kínálat	
a) A 2. szakaszból történő tartalékolás	1 749 540 826
b) a 2013. január 1. és 2018. december 31. között kiosztott ingyenes kibocsátási egységek száma, beleértve a NER-ből kiosztott egységeket is	5 162 023 498
c) a 2013. január 1. és 2018. december 31. között – többek között a korai aukciókon – árverésre bocsátott kibocsátási egységek száma	4 641 208 000
d) az Európai Beruházási Bank által a NER 300 program céljából pénzesített kibocsátási egységek száma	300 000 000
e) a létesítmények által a kibocsátások tekintetében 2018. december 31-ig érvényesített nemzetközi jóváírási jogosultságok.	434 049 616
Összesen (kínálat)	12 286 821 940
Kereslet	
a) Az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá tartozó létesítmények 2013. január 1. és 2018. december 31. közötti hitelesített kibocsátása tonnában	10 631 597 033
b) a 2003/87/EK irányelv 12. cikkének (4) bekezdése értelmében 2018. december 31-ig törölt kibocsátási egységek száma.	315 083
Összesen (kereslet)	10 631 912 116

⁽¹³⁾ A 2008–2012-es időszak hitelesített kibocsátásadatai tekintetében lásd a tartalékolt egységek összmenységére vonatkozó magyarázatot (3.1. szakasz).

⁽¹⁴⁾ A hitelesített kibocsátások összmenysége az EUTL 2019. április 1-jei kivonatán alapul, mivel így figyelembe vehetők a 2019. március 31-ig bejelentett hitelesített kibocsátások. Az ezen időpontot követően bejelentett kibocsátások tehát ezen összmenységben nem szerepelnek.

⁽¹⁵⁾ E közlemény a 2018 végéig forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számát ismerteti. A piaci stabilizációs tartalék 2019. január 1. óta működik. A forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számának (TNAC) 2017-re vonatkozó adatai alapján 2019. január 1. és augusztus 31. között mintegy 265 millió kibocsátási egység kerül tartalékba.

A piaci stabilizációs tartalékba helyezett egységek száma	
A tartalékba helyezett visszatartott kibocsátási egységek száma összesen	0
A forgalomban lévő kibocsátási egységek száma összesen	
	1 654 909 824